

MEMET ERTÜRK'ÜN ARDINDAN

Aydınlık Gazetesi, 8 Mart 2014

Yıldırım Koç

Memet Ertürk'ü gençler bilmez; ancak 12 Eylül 1980 öncesinin sendikacılığıyla ilgilenmiş kişiler için, Memet Ertürk adı son derece önemlidir.

Memet Ertürk'ü 31 Ocak 2014 günü Paris'te kaybettik.

Işıklar içinde yatsın.

İşçi sınıfının kurtuluş mücadelesine katkıları olan büyük bir sendikacıydı.

Bugüne kadar galiba birkaç bin sendikacıyla tanışma olanağım oldu. Memet Ertürk, bu binlerce sendikacı arasında, sendikacılığı açısından en nitelikli birkaç kişiden biriydi. 1980 öncesinde siyasi tavrının yol açtığı bazı yanlışları, siyasi çizgisindeki değişiklik sonrasında kendisine yöneltilen bazı eleştiri ve hatta suçlamaları hatırlamakta bir yarar yok. Keşke, hatalarına karşın bugün de Memet Ertürk gibi nitelikli sendikacılar olabilse.

Memet Ertürk Tabandaki Gücüyle Seçildi

Memet Ertürk'ü hatırlatmamın nedeni, 1975 yılında DİSK'in TKP'lilerin yönetimine girmesi sürecinde TKP'nin taban çalışmasının belirleyici rolüdür.

Sendikacılık tarihi konusunda yazı yazarların büyük bölümünün nedense gözardı ettiği gerçek, DİSK'i DİSK yapanın 12 Eylül öncesinin Türkiye Komünist Partisi olduğudur.

TKP'nin birçok hatası oldu; ancak 1975-1977 döneminde DİSK'in bugün de anımsadığımız en önemli eylemlerinin arkasında TKP vardı.

TKP bu konuma, sendikacıları aldatarak veya satın alarak gelmedi. Önemli bir birikimin sonucunda söke söke bu güce ulaştı. Bazı kişiler, TKP'nin "sendikacıları kafalayarak" DİSK'te etkili olduğunu düşünür. Yok böyle bir şey. Sezar'ın hakkı Sezar'a.

TKP'nin 1975 Mayıs'ındaki 5. Genel Kurulu'nda DİSK'te etkili olmasında Maden-İş içindeki göze göz dışı bir mücadelenin belirleyici etkisi vardır. Kemal Türkler hiçbir zaman TKP'li olmadı; ancak TKP öyle bir taban çalışması yaptı ki, Kemal Türkler'e istediğini yaptırdı. Bu süreçte belirleyici kişi de Memet Ertürk'tü.

Kemal Türkler, 1961-1971 döneminde Türkiye İşçi Partili, 1972-73 yıllarından itibaren CHP'li, 1974 yılından itibaren TKP'nin kontrolünde ve kullandığı bir sendikacıydı. Kemal Türkler'in TKP'nin kontrolüne girmesinde belirleyici gelişme, Türkiye Maden-İş Sendikası'nın 10-13 Eylül 1974 günleri toplanan 21. genel kuruluydu.

1974 yılında Maden-İş'in genel sekreterliğini, 1956 yılında yapılan 10. Genel Kurul'dan beri Ruhi Yümlü yürütüyordu. 1963 yılındaki 14. Genel Kurul'da Hilmi Güner ve Cavit Şarman, genel başkan vekilliği görevine getirildiler. 1965 yılında yapılan 15. Genel Kurul'da, Ruhi Yümlü genel sekreterliğe; Şinasi Kaya, Cavit Şarman ve Hilmi Güner de genel başkan vekilliklerine seçildi. Kemal Türkler'in genel başkanlığındaki bu beş kişilik ekip, 1965 yılından sonra 1967, 1969 ve 1971 yıllarında yapılan genel kurullarda aynen kaldı.

Maden-İş'i TKP'nin Ele Geçirşi

10-13 Eylül 1974 günleri yapılan 21. Genel Kurul'da ise, Ruhi Yümlü'nün yerine TKP'li Memet Ertürk seçildi. Cavit Şarman ve Hilmi Güner'in yerine de TKP'li Mehmet Karaca ile TKP'li Bahtiyar Erkul getirildi. Bu arada, Yürütme Kurulu'nun üye sayısı 5'ten 7'ye çıkarıldı ve Hakkı Öztürk ile Hüseyin Ekinci de genel başkan vekili oldular. Şinasi Kaya ise 12 Mart öncesinde TİP üyesi ve yöneticisiydi.

Kemal Türkler, TKP'lilerin Maden-İş'teki etkinliğini önlemek için elinden gelen çabayı gösterdi. Ancak, 20 tur yapılan seçimlerde, Kemal Türkler'in aday gösterdiği CHP'li Hilmi Güner ve Cavit Şarman seçilemedi. Kemal Türkler, bunun üzerine, seçilen sosyalistleri aday göstermek zorunda kaldı ("DİSK Gerçeği İspatlanıyor", *Yürüyüş Dergisi*, Sayı 22, 9 Eylül 1975, s.6).

Sendikacı son derece kurnazdır. Sendikacının belirli bir siyasi çizgide tavrı ancak tabandan gelen bir güçle sağlanabilir. Memet Ertürk, Mehmet Karaca ve Bahtiyar Erkul, TKP'nin taban çalışması sonucunda Maden-İş yönetimine geldiler ve DİSK'i dönüştürdüler. Görüşlerine ve yaptıklarının çoğuna katılmasam da, üçünü, Sıtkı Coşkun'u ve Toygun Eraslan'ı saygıyla hatırlıyorum.